

Драган Поповски

Од почетоците до Хал Фостер

„Раскажувањето низ слики“, како начин на изразување, е применувано уште одамна, длабоко во предисторијата, многу порано од појавата на писмото. Цртежите на пештерските ѕидови претсгавуваат одреден начин на комуникација и пренесување пораки и се сметаат како повисок степен во начинот на презентирање на личните перцепции на тогашниот човек.

Прастрипот откриен во пештера во масивот Тесали во Централна Африка, датиран од пред 10.000 години

Овој начин на изразување и комуницирање трае и понатаму низ историјата на човештвото и е присутен кај сите народи, кај Сумерците, Египќаните, Грците, Македонците, Римјаните, Кинезите, за што сведочат безброј осликани вази, столбови и гробници. Со појавувањето на печатарската техника раскажувањето низ слики, како вид на рација, станува достапно на многу поширок круг на луѓе. На крајот на деветнаесеттиот век, со експанзијата на журнализмот, цртаните стории стануваат неизбежен декор на весниците. Тоа се комични приказни со карикатурални ликови во кои читателите наоѓале лесна забава.

За роденден на современиот стрип, како што се нарекува денес раскажувањето низ слики, се смета 16 февруари 1896 година кога во весникот на големиот магнат на новинарството Џозеф Пулицер, „Њујорк ворлд“ (New York world), од раката на Ричард Аутколт се појавува цртаниот прилог наречен „Случките во Хогановата улица“, со впечатливо момче облечено во жолта кошула како главен јунак. „Жолтото момче“, со духовитите коментари и досетки испишани на неговата кошула станува мегапопуларна личност во журнализмот, а со него и новата светска забава - стрипот.

Стрипот бргу станува медиумска атракција и сакано четиво иа човекот на новото време, но своето вистинско место кај современата публика го добива во триесеттите години од дваесеттиот век, со грандиозната појава на големиот мајстор Хал Фостер. Со неговиот нов приод кон стрипот се напушта размислувањето за овој вид творештво само како „комична забава“. Фостер промовира реалистичен цртеж со што се отвора можност за реализација на „сериозни“ сценарија, драмски, акциски, љубовни; дејството се потенцира со употреба на „филмски јазик“ - панорамски и крупни кадри, се воведуваат темни и светли површини. Стрипот станува респектирана литература, и го зазема своето вистинско место како „деветта уметност“.

Жолтите момчиња

(Од книгата ХАЛ ФОСТЕР, Современост, Скопје, 2006, стр. 5-6)